

Wegwijs in het KB van 17/10/2021 tot wijziging
van boek IX, titel 2 betreffende PBM van de codex
over het welzijn op het werk
(BS 4/11/2021)

Peter Dilles, attaché

Lieve Ponnet, adviseur-generaal

Doel van de aanpassingen

- Omzetting van richtlijn 2019/1832 van de Commissie van 24 oktober 2019
- Aanpassing van de bijlagen bij richtlijn 89/656/EEG van 30/11/1989 minimumvoorschriften veiligheid en gezondheid op het werk bij gebruik van PBM door werknemers:
 - aanpassing aan de stand van de techniek**
- Verduidelijking van één bepaalde verplichting van de werkgever

Verplichting van de werkgever

- Artikel IX.2-17 en IX.2-20 codex
- Gebruik van de **juiste procedure**
- Om **blootstelling** aan het risico zo veel mogelijk te **vermijden**
- In **alle fasen** van
 - Gebruik
 - Onderhoud
 - Reiniging
 - Ontsmetting
 - herstelling

Doel van de bijlagen bij de richtlijn

- **Vergemakkelijken van de keuze** van PBM
- Die **geschikt** zijn voor risico's, activiteiten en sectoren
- Afstemming van regels in verband met gebruik van PBM op de **verordening** 2016/425 van 9/3/2016 (op de markt brengen van PBM)
 - Risicocategorieën
 - Terminologie
 - Types PBM
- **PBM enkel gebruiken indien blijkt dat organisatorische, technische en collectieve beschermingsmaatregelen niet mogelijk zijn!**

Opbouw van de bijlagen

Bijlage richtlijn	Aard bepalingen: indicatief	Bijlage codex
I	Schema voor risicoanalyse en bepaling te gebruiken PBM	IX.2.1
II	Lijst van PBM en risico's waarvoor ze bescherming bieden	IX.2.3
III	Lijst van risico's en eventueel te gebruiken PBM	IX.2.2

Bijlage IX.2.1

schema van te beschermen lichaamsdelen en risico's

- Lichaamsdelen
 - Volledige opsomming
 - Geen onderverdeling meer in bovenste en onderste ledematen en diversen

Bijlage IX.2.1

schema van te beschermen lichaamsdelen en risico's

- Risico's
 - Fysisch mechanisch:
 - Zoals vroeger maar aangevuld met
 - Statische samendrukking van lichaamsdelen
 - Verstrikking en beklemming
 - Fysisch elektriciteit:
 - Elektrische schokken
 - Statische elektriciteit

Bijlage IX.2.1

schema van te beschermen lichaamsdelen en risico's

- Risico's
 - Chemische risico's
 - Bij vaste en vloeibare stoffen is er sprake van aerosol in plaats van stof, vezels, rook, nevels
 - Biologische risico's
 - Indeling volgens vorm van het agens:
Aerosol, vloeistof, materiaal, personen, dieren
 - In plaats van een indeling volgens de soort
Bacterie, virus, schimmel

Bijlage IX.2.1

schema van te beschermen lichaamsdelen en risico's

- Overige risico's
 - Verdrinking
 - Zuurstoftekort
 - Onvoldoende zichtbaarheid

Bijlage IX.2.3

Lijst van PBM met risico's waarvoor ze geschikt zijn

- Bescherming van het **hoofd**
- **Gehoer**bescherming
- **Oog- en gezichts**bescherming
- **Ademhalingswegen**
- **Hand- arm**bescherming
- **Voet- been**bescherming
- **Huidbescherming** m.i.v. dermatologische producten
- **Lichaams**bescherming

Bijlage IX.2.2 Lijst van activiteiten waarvoor PBM noodzakelijk kunnen zijn

- Indeling van de bijlage:
 - Volgens risicocategorie
 - Hoofdcategorie: bv. fysisch
 - Subcategorie: bv. fysisch - mechanisch
 - Aard van het risico
 - Betrokken lichaamsdeel en type PBM
 - Voorbeeld van activiteiten
 - Voorbeeld van industrieën en sectoren
- Enkele aanvullingen op basis van de Belgische wetgeving

Fysisch – mechanisch

- **Schokken door vallende en wegschietende voorwerpen**
 - Bescherming van hoofd, oog, voeten
 - Bv. bosbouwwerkzaamheden, hanteren van kettingzaag
 - Bv. bosbouw-sector

Fysisch – mechanisch

- **Uitglijden**

- Aangepast schoeisel
- Bv. werken op gladde oppervlakken of in vochtige omgeving
- Bv. Bouw, reiniging, visserij

- **Vallen van hoogte**

- PBM om val van een **hoogte van meer dan 2 meter** te voorkomen of te stoppen
- Bv. werken op steigers of dakbedekking
- Bv. Bouwsector, scheepsbouw

Fysisch – mechanisch

- **Trillingen**

- Handschoenen tegen mechanische risico's
- Bv. Hanteren van handgereedschap
- Bv. Be- en verwerkende industrie

- **Verstrikking en beklemming**

- Beschermende kledij en hoofddekseel
- Bv. Vast komen te zitten met kledij of haar in machineonderdeel
- Bv. Machinebouw

Fysisch – mechanisch

- **Statische samendrukking van lichaamsdelen**
 - Kniebeschermers
 - Bv. bij plaatsing van vloerstenen
 - Bv. bouwsector
 - Schoeisel met stalen neus
 - Bv. Sloopwerkzaamheden en ladingoverslag
 - Bv. Bouw van gebouwen, vervoer en opslag

Fysisch – mechanisch

- **Projecties, afschuring, perforaties, snijwonden**
 - Bescherming van ogen
 - Bv. schuur- en snijwerkzaamheden
 - Bv. Metaal- en houtindustrie
 - Handschoenen, ondoordringbare broeken en schoeisel, dermatologische producten
 - Bv. Bosbouwwerkzaamheden
 - Bv. Blootstelling aan bijt- en steekwonden
 - Bescherming onderarmen
 - Bv. Uitbenen en versnijden in de voedingsmiddelenindustrie

Fysisch - lawaai

- Gehoorbescherming
 - Bv. Hanteren van een pneumatische boor
 - Bv. Metaalindustrie, bouwsector

Fysisch - thermisch

- **Warmte**

- Hoofd, gezicht en voeten
 - Beschermende kappen tegen hitte en/of vuur
 - Schoeisel tegen hitte en/of vlammen
 - Bv. Werkzaamheden met of in de nabijheid van smeltende substanties
- Bescherming van romp, benen, handen, onderarmen
 - Bv. Lassen en smeden
- Beschermende kleding tegen hitte of vlammen
 - Bv. Hanteren van hete massa's
- Sector: bv. ijzer- en staalindustrie, metaalindustrie

Fysisch - thermisch

- **Koude en neerslag**
 - Petten, handschoenen, schoeisel en kledij die beschermt tegen koude
 - Bv. Werkzaamheden in koelkamers
 - Bv. Werkzaamheden in de open lucht bij koude of neerslag
 - Sectoren: bv. Bouwsector, voedingsmiddelenindustrie, landbouw- en visserijsector

Fysisch - elektrisch

- **Elektrische schokken via direct of indirect contact**

Hoofd, handen, voeten, gehele lichaam (isolerend)

- Bv. Werkzaamheden op elektrische systemen
- Sectoren: bv. energiesector, onderhoud industriële installaties

- **Statische elektriciteit**

Antistatische handschoenen, schoeisel en kledij

- Bv. Werkzaamheden in de nabijheid van zwaar geladen elementen zoals transportbanden
- Be- en verwerkende industrie, verpakkingsindustrie

Fysisch – niet ioniserende straling (ook zonlicht)

- Petten, dermatologische producten
 - Bv. Werkzaamheden in open lucht
 - Bv. Landbouw, bouwsector
- Ogen (gelaatsscherm) en handen
 - Bv. Lassen en snijbranden
 - Bv. ijzer- en staalindustrie, be- en verwerkende industrie

Fysisch – ioniserende stralingen

- Bescherming van ogen en handen, beschermende kledij en ademhalingsbescherming
 - Bv. Bereiding en behandeling van natuurlijke of kunstmatige radioactieve stoffen en van alle producten die deze bevatten
 - Bv. Energieproductie
- Bescherming van de romp door röntgenschoort, bescherming van schildklier en gonaden
 - Bv. Werkzaamheden in inrichtingen waar gebruik wordt gemaakt van röntgenstraling
 - Bv. Gezondheidszorg, laboratoria
- Bescherming tegen bv. de ontwikkeling van hersentumoren
 - Bv. Werkplekken en inrichtingen waar gebruik wordt gemaakt van medische röntgenstraling
 - Bv. Interventionele radiologie, laboratoria

Chemische agentia

- Omvat ook kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische agentia en nanomaterialen
- Bescherming geldt voor alle werkzaamheden waarbij er blootstelling is aan deze agentia
= algemene formulering

Chemische agentia

- **Aerosol in vaste stoffen (stof, vezels)**
 - Bv. Onderhoud, verbouwing, renovatie, sloop
 - Bv. bouwsector
- **Aerosol in vloeistoffen (damp, nevels)**
 - Bv. Oppervlaktebehandeling en –reiniging
 - Bv. Metaalindustrie, be- en verwerkende industrie, automobielsector

Types van PBM:

- Ademhalingsbescherming
- Beschermende handschoenen en crèmes
- Gelaatsschermen
- Beschermende kledij
- beschermingshoofddekseel

Chemische agentia

- **Vloeistoffen:**

- Handschoenen
- mouwen
- laarzen
- Beschermende kledij
- Bescherming hoofd bij werk in riolen of putten
 - Bv. Hanteren van zuren en alkalische producten, ontsmettingsmiddelen en corrosieve reinigingsmiddelen
 - Bv. schoonmaaksector, automobielsector

Chemische agentia

- **Gassen en dampen:**
 - Ademhalingsbescherming
 - Beschermende handschoenen
 - Beschermende kledij en dermatologische producten
 - Bv. Oppervlaktebehandeling en -reiniging
 - Bv. Metaalindustrie, automobielsector en (petro)chemische sector
 - Gelaatschermen
 - Bv. Spuitverven, houtbewerking
 - Bv. Automobielsector, Be- en verwerkende industrie
 - Beschermingshoofddekseel
 - Bv. Werken in riolen, kelders, putten met afval
 - Bv. afvalverwerkingsinstallatie

Biologische agentia

- **Vloeistoffen: (in)direct contact**
- **Materialen, personen, dieren: (in)direct contact**
 - Handschoenen
 - Gelaatschermen
 - Dermatologische producten
 - Beschermende kledij
 - Bescherming hoofd bij werk in riolen of putten
 - Bv. Werkzaamheden waarbij contact met menselijke en dierlijke lichaamsvloeistoffen en weefsels voorkomt
 - Bv. gezondheidszorg, dierenklinieken, labo's, afvalverwerking, begrafenissector

Biologische agentia

- **Aerosol**
 - Idem als vloeistoffen en materialen
 - Aangevuld met ademhalingsbescherming
 - Dezelfde activiteiten en sectoren als vloeistoffen en materialen
- **Spatten, sprays, stralen**
 - Handschoenen, mouwen, overlaarzen en beenkappen
 - Beschermende kledij
 - Dezelfde activiteiten als vloeistoffen en materialen
 - Bv. afvalwaterverwerking

Overige risico's

- **Niet-zichtbaarheid**
 - PBM die aanwezigheid visueel kenbaar maken
 - Bv. Werkzaamheden langs openbare weg, spoorwegen, grondpersoneel luchthavens, besturen van voertuigen
 - Bv. Bouw, vervoer, eerste hulp, vuilnisophaaldienst
- **Inhalatie van stof dat geen gevaarlijk chemisch agens is**
 - Stofmasker
 - Bv. Werkzaamheden met mogelijke blootstelling aan stof
 - Bv. schoonmaaksector

Overige risico's

- **Zuurstoftekort**

- Isolerende ademhalingsbeschermingsmiddelen
 - Bv. Werken in besloten ruimtes, tanks, containers, putten
 - Bv. (petro)chemische industrie
- Ademhalingstoestel en duikersuitrusting
 - Bv. Onderwaterwerkzaamheden
 - Bv. Civieltechnische werken

Overige risico's

- **Vocht en vloeistoffen**

- Beschermingskledij, schort, kappen

- Bv. Behandeling van vloeistoffen waardoor men nat kan worden o.a. door spatten
- Bv. (petro)chemische industrie, schoonmaaksector

- Beschermingsschoeisel

- Bv. Werkzaamheden waarbij voeten nat kunnen worden
- Bv. Wasserijen, waterlopen en vijvers

Overige risico's

- **Verdrinking**

- Reddingsvest

- Bv. Werkzaamheden in nabijheid van water, vliegtuig
 - Bv. Visserij, havens, scheepsbouw, luchtvaartindustrie

Bedankt voor uw aandacht.

